

Kære studenter - kære unge medborgere - kære global citizens.

Hjertelig tillykke - med jeres studentereksamen. Hvor har det været en gribende uge. Siden mandag morgen er I løbende sprunget ud som studenter, og ovre i teltet i skolegården har vi glædet os over at fejre det sammen med jer og jeres familier. Tårerne strømmede - lettelse, glæde og stolthed var at se i både jeres og ikke mindst jeres forældres øjne. OG siden har I kunne nyde de mest fantastiske sommeraftener og nætter. I torsdags holdt vi vores dejlige studentermiddag med bl.a. den traditionelle "Land of hope and glory" og ikke mindst underholdning ved lærerbandet.

OG nu sidder I her - som det allersidste her på Rysensteen - inden I om få timer drager hujende og skrigende ud på gader og stræder for at bevise jeres overgangsrite videre ud i livet.

Jeres eksamenstid vil blive husket for den varmeste i mands minde. En maj og juni, der gav rekord i både solskinstimer og varmegrader. Det burde - ifølge forskere - give ringere produktionsevne! Men - hvis produktionsevne i dette tilfælde kan omregnes til karakterer, så tager forskerne fejl!! For I har nemlig ikke bare leveret et rigtig godt resultat hver og en ved at gøre det så godt I kunne. I har faktisk tilsammen også leveret det bedste resultat i Rysensteens historie nogensinde.

Men - nu er alting ikke karakterer. Slet ikke faktisk. Samfundet stiller så mange krav om, at I skal være målrettede, men der skal være plads til også at drømme! For jeg er stensikker på, at jeres gymnasietid på Rysensteen har givet jer meget mere end det der alene kan aflæses på jeres eksamensbevis.

På Rysensteen har I fået en dannelse, der er baseret på både et medborgerskab og et verdensborgerskab. Gennem Global Citizenship Programme har I - i alle fag og i mange tværfaglige sammenhænge haft fokus på - både at forstå konstruktive og fordomsfri kulturmøder, og at medvirke til at skabe rammer for at løse nogle af de store problemstillinger, der skal til for at gøre verden til et bedre sted at være.

Og det er der brug for. Verdens udfordringer med fx sult, flygtninge og manglende uddannelsesmuligheder viser hvor meget der er brug for jeres evner, jeres engagement, jeres kreativitet og jeres retfærdighedsfølelse for at gøre verden bedre. Vi håber inderligt, at den ballast I har med jer herfra kan medvirke til at få sat skub i en positiv udvikling.

Jeres tre år Rysensteen!

I er den største årgang studenter vi nogensinde har haft på Rysensteen - fordelt på 13 klasser. Og I har derfor også mærket, at det store fællesskab har været udfordret. Ikke blot er I mange, - men I har også gået i gymnasiet i et campus, hvilket selvfølgelig betyder, at mange ikke har mødt hinanden dagligt.

Med den udfordring af fællesskabet, har det netop været utrolig vigtigt, at så mange af jer i årgang 2015-18 på mange forskellige måder har medvirket til at værne om det vi her kalder "rysensteenerånden" - og præcis derfor, vil vi komme til at savne jer så meget.

Lad mig nævne nogle af jeres årgangs store indsatser:

Mange har lagt en flot indsats i skolens udvalg - både i elevrådet, kælderudvalget, festudvalget, skolekultursudvalget og GCP-udvalget.

Nogle af jer har været med til at omstrukturere vores morgensamlinger med elever som konferenciers og etablering af et egentligt morgensamlingsudvalg.

GCP- udvalget har med jer for alvor fundet sine ben. I har fx stået bag Danmarksindsamlingen 2018, hvor det var med blandede følelser jeg konstaterede at I ikke nåede de 25.000 kr. som var målet. Jeg havde jo gerne set det, men derved slap jeg for at hoppe i havnen i februar! GCP-udvalget har indført månedens verdensborger der blev kåret ved morgensamlingerne, og I hjalp med lanceringen af arbejdet med FNs 17 verdensmål på skolen - bl.a. ved fornemme oplæg i FN-byen for alle 1g eleverne i august 2017. Dertil skal nævnes, at Viktoria, 3a, som repræsentant for GCP-udvalget holdt et gribende oplæg for bl.a. Kronprinsesse Mary og Ban Ki Moon her på Rysensteen for mindre end 3 uger siden - om hvor vigtigt det er at handle for at skabe bedre vilkår for udsatte i verden.

Mange af jer der sidder her som studenter har medvirket i skolens musical - nogle endda i alle tre år - og forestillingerne har år efter år overgået sig selv.

I fortsatte traditionerne med udgivelse af skolebladet "kanylen" - og gjorde det både mere indholdsrigt og grafisk flottere, og I styrkede Mamse, som fredag efter fredag har serveret varme retter til mange af Rysensteens elever.

Med jeres årgang fik vi for alvor gang i diverse frivillighedsprojekter - fx var der rift om pladserne i projekt "Vind i håret" - Cykling uden alder med plejehjemsbeboere fra plejehjemmet Brøggergården. Og en del af jer

deltog i et samarbejde med Venligboerne - med onsdags-sprogcafé for flygtninge.

Og - I er årgangen, som har haft besøg af flest elever fra vores partnerskoler - og med absolut færrest udfordringer for både administration og ledelse. I håndterede besøgene med gæstfrihed, tolerance og modenhed, hvilket blev bemærket af alle de besøgende elever og lærere. Det er mit klare indtryk, at mange af jer gennem besøg og genbesøg grundlagde venskaber, som vil være med jer i mange, mange år - ja, måske resten af livet. Også her en varm tak til jer forældre, som har lagt hus, energi og engagement til ved besøgene.

Jeres årgang har tilsammen udvist et super flot og ansvarligt engagement i Rysensteens skolekultur. Og i disse sidste dage, hvor jeg har haft mulighed for at iagttage jeres respektfulde omgang med hinanden og jeres modne opmærksomhed for jeres omgivelser, så føles det virkelig tungt, at skulle give slip på jer - og lidt uoverskueligt at forestille sig, at Rysensteen fortsat kan være Rysensteen uden jer.

Med Kim Larsens ord:

*Åh de smukke unge mennesker.
Pluds'lig er de stukket af,
som legesyge sommerfugle
den allerførste sommerdag.*

Men I stikker ikke af! For jeres opbyggede fællesskaber lever i jer og imellem jer - også efter jeres tid her på Rysensteen, og jeg håber, de vil følge jer på jeres videre færd i livet.

En del af ballasten til jeres fællesskaber stammer fra jeres Citizenshipture rundt omkring i verden. Som en del af jeres Global citizenship program har I rejst ud i verden på besøg i det partnerland og på den partnerskole, som I fik tildelt, da I begyndte på Rysensteen.

Her kommer et kort kaleidoskopisk blik på nogle af de mange mange oplevelser og indtryk som turene efterlod hos jer, hvis man spørger jeres lærere:

3a i Argentina, der oplevede hvordan en ellers lidt trist gymnastiksal blev forvandlet til en svedig Tangosalon. Konservatoriets tango-orkester spillede op til dans, og der blev danset tango på kryds og tværs af kulturer og

generationer. Her blev I vidne til en kun 19-årig Tangosanger, der kunne "krænge" sine inderste følelser ud på en måde, der gjorde aftenen til den mest bevægende og autentiske i en ellers lang, lang række af fantastiske koncertoplevelser.

3b i Spanien til det sidste tårevædede farvel i lufthavnen, hvor de spanske og danske elever stod helt tæt sammen i en klump af kram, kufferter, tårer, smil og latter - adios og nos vemos - og ikke kunne slippe hinanden efter 10 dages spansktalende homestay. Her blev det tydeligt for alle, hvor tætte bånd, der var knyttet på kryds og tværs mellem klassen som helhed og de spanske elever.

3c der var i Egypten - hvor mange, mange oplevelser var fuldstændig betagende og uforglemmelige. Husker I fx Svømmeturen i Nilen, Cairos afsindige puls og følelsen af at gå i arkæologen Howard Carters fodspor i Kongernes Dal.

3d i Kina, der var super gode til at kaste sig ud i det kinesiske køkken. I drak andeblodssmoothie til morgenmad.... spiste røget frø til frokost og fermenteret (rådne) æg til aftensmad.... Og hver gang var det med en autentisk nysgerrighed...

3e i Canada, der spiste frokost med alle dansk/canadierne i den danske kirke i Toronto og fik en sjældent indblik i, hvordan det var at udvandre fra DK for 50 år siden. Og I mødtes med indianere i RAMA-reservatet nord for Toronto tæt på Niagara. Her var I med til at lave et røg-offer og Osana tog jer med på to timers silent walk langs Black River

3f i Seoul, hvor I var med til at inspirere sydkoreanerne ved at fortælle om det danske skolesystem til et stort debatarrangement på byens rådhus. Her holdt nogle af jer oplæg foran en fyldt sal af nysgerrige koreanere. I oplevede at det, vi som danskere tager for givet i skolesystemet - at blive opdraget til selvstændighed og kritisk tænkning - blev genstand for koreanernes beundring og misundelse.

I besøgte også den demilitariserede zone mellem Sydkorea og Nordkorea, og har derved oplevelser fra et af verdens hedeste brændpunkter.

3s var så heldige at møde den i Rusland omstridte aktivist, menneskerettighedsforkæmper og journalist Anna Sharogradskaya da I besøgte Det danske kulturinstitut. Det gjorde et stort indtryk på jer, med

hvilken ildhu og med hvilket engagement den efterhånden aldrende dame stadig holdt dampen oppe i sin kamp mod systemet.

3.t oplevede i Singapore en kultur, hvor skole fyldte det meste af de vågne timer med lidt eller ingen plads til hobby og dyrkelse af venskaber. 3.t fik de små oplevelser af, at sokker indenfor er tegn på, at man er på vej ud. Og man lærte at reagere fornuftigt, når man opdager, at man ikke kan anvende toiletpapir.

3u på Manhattan – den store City of Dreams.

Og 3u til Homecoming football på Marshwood High School oppe i Maine – flot majet ud i hvidt og lilla – med hotdog stands, popcorn og brass band – og med en Great Dane, som cheerleader for en stund

Og 3u i Boston - på Harvard hvor én mødte sin store helt Noam Chomsky. Hvor andre fik udstedt et nødpas til hjemrejsen.

3w der blev mødt af en voldsom monsumregn i Mumbai og sejt holdt humøret oppe i de vandtætte indiske biler, mens regnen oversvømmede gaderne. I hyggede i taxaerne mens vandmasserne truede med at ødelægge karrosseriet. Da regnen holdt, var der fotosafari i megabyen. I mødte også frække aber på Elefanta-øen. Og I husker garanteret de farverige fotos af 3w's piger ikklædt prægtige sarier og fantasifulde hennatatoveringer hjemme i inderfamilierne.

3x i Island fik pandelamper og hjelme på og en kyndig rundvisning i Raufarhólshellir, en 1,4 km lang lavatunnel dannet for 5200 år siden af en flod af flydende lava. Varmen var så intens i grotten, og det fortælles, at man stadig i Middelalderen tog derhen for at få varmen.

Og - en anden stor oplevelse for jer var, da himlen den sidste aften eksploderede i bølger af Nordlys.

3.Ys tur gik til Boston, hvor I besøgte de moderne universiteter Havard og MIT og fordybde jer i tilblivelsen af den amerikanske grundlov, US constitution, og så USS-constitution der er et meget flot træskib og museum. I besøgte partnerskolen Tabor Academy, der ligger i bunden af Tabor Bay og kalder sig The School by the sea. Stenbroeleverne fra 3.y fik vaders på og blev sendt på feltarbejde som havbiologer.

3z var på sejltur på Bosporus - midt imellem skyskrabere og minareter - midt i mellem Asien og Europa - mellem nyt og gammelt - midt i historien mellem

Kristendommen og Islam - midt på det Gyldne Horn mellem den gamle bydel og vores utrolige gæstfrie værtsfamilier i den nye del af Istanbul.

Og efter homestay havde I i Alanya dage med hård beachvolleytræning om formiddagen og kulturelle besøg om eftermiddagen. Og hvad gjorde I derefter: for tilbage på stranden for at spille beachvolley resten af dagen til solens sidste stråler forsvandt i Middelhavet.

Erindringer fra alle jeres 13 forskellige rejser rundt i verden.

Hvad drømte I mon om inden I tog ud på disse rejser? HVad drømte I mon om inden I begyndte her på Rysensteen? Og hvad drømmer I mon hver for sig om, nu I sidder her med jeres studentereksamen, og skal ud i verden på egen hånd?

I et af de allerældste skrifter i Danmark - nemlig i Skånske lov - fandt man en optegning af nordens ældst kendte folkevise - ristet i runer -

Teksten i første vers lyder:

*Drømte mig en drøm i nat
om silke og ærlig pæl,
bar en dragt så let og glat
i solfaldets strålevæld*

- *nu vågner den klare morgen*

Ifølge fortolkninger, så afdækker dette digt tilbage fra den tidlige middelalder en drøm om velstand og retfærdighed. En drøm om lykke og lethed

Hvad kan vi bruge folkevisen til? Jo - forståelsen af, at allerede i den tidlige middelalder - ja med sikkerhed lang lang tid før - har drømmene fyldt mennesker med håb og længsel - lige som I har drømme - nu om hvad fremtiden skal bringe.

Lad os dvæle lidt ved det med drømme.

Cand.theol. Marie Høgh formulerer det således: Alle har drømme i sit sind. De er en hilsen fra evigheden, fra dengang vi blev skabt.

For William Shakespeare var drømmene selve grundstoffet - han har i skuespillet "Stormen" formuleret det således:

"Vi er af samme stof, som drømme gøres af"

Vi mennesker er i den store sammenhæng flygtige væsener. Vores liv er kort. Men - det vi drømmer om, definerer hvem vi er. Også selvom vi i bund og grund ikke selv kender til vores drømmes dyb. Vi skal give plads til dem. Plads til drømme om et bedre liv, et bedre samfund, fred, kærlighed, godhed og tilgivelse.

Derfor er mit varmeste ønske for hver af jer, at:

Uanset hvor ulideligt let eller ufremkommeligt svært livet er eller bliver for hver af jer, så skal I drømme - langt og ungt om alt det, som I ikke kunne drømme om!

Og - I skal ikke nøjes med at drømme for jer selv. Vi har SÅ meget brug for, at I også drømmer for fællesskabet. For verden. Ligesom folkevisen fra middelalderen fortalte om.

Den retning livet får er ikke kun bestemt af, hvad vi vil med livet, men også af, hvad livet vil med os. Om at gribe de chancer, der bliver os tildelt. Om at se det store i det små. Om at forglemme sig. Om at kaste sine fordomme væk og nyde de møder, der bliver os til del i livet.

Bid livet i låret. Drøm! Ikke skruppelløst selvfølgelig. Tag hensyn til de mennesker, der omgiver jer. Men drøm - frimodigt - om retfærdighed. Drøm om, hvad I vil med tilværelsen, Hvad I vil gøre for denne verden, som I er skabt ind i. Og brænd altid for det I beslutter. Lad jeres motto være Semper ardens! - frit oversat - ALTID BRÆNDENDE. Vær nærværende - og aldrig bare tilskuere til jeres liv.

Og giv mig lov til at svinge mig lidt op!!

Drop jantelov og middelmådighed. Drop den negative "danske" skepticisme - der er kendetegnet ved 25 gode måder at kvæle enhver ny ide på. Hop med på de andres ideer - og skab nogle selv - drøm om at gøre verden bedre. Både den lille verden og den store verden. Og - hop ikke på den "SO ME"-karakteristik, som nogle har givet jeres generation. Jeg VED, at I er "SO WE"!

Min drøm for jer er, at når I nu om lidt kører væk fra Rysensteens gamle, trygge rammer, så skal I finde skønne pletter, hvor I kan lade drømmene komme til jer. At I vil se stjernes kud, og ønske - og at jeres drømme bliver til virkelighed. At I finder kærlighed - ikke blot i drømmene - men også i virkelige stjernestunder, som I vil fortabe jer i.

Som Kim Larsen så poetisk udtrykker det:

*Hva' det er de vil med livet,
det kan kun de selv forstå.
Åh de smukke unge mennesker,
gid de længe leve må.*

OG:

Tag NORA med på rejsen. Husk:

Vær altid nysgerrige - både omkring jer selv, men også omkring alt det, der omgiver jer

Vær altid ordentlige - vis generøsitet over for "den anden", men også overfor jer selv. Vær ikke bange for at begå fejl. De er med til, at vi kommer langt i verden - som mennesker

Vær altid rummelige - både overfor jer selv og jeres medmennesker - det vil medvirke til at gøre verden til et bedre sted at være

Vær altid ansvarlige - både som med- og verdensborgere - men også overfor jer selv

Drag nu ud i verden, som de globale verdensborgere I **nu** er – lad jeres drømme følge jer på vej. Følg jeres passion. Og husk at verden har brug for jeres engagement, jeres kreativitet og jeres retfærdighedsfølelse for at blive et bedre sted at være.

Hjertelig tillykke med jeres studentereksamen og jeres globale dannelse.

**Jeg dimitterer jer hermed som studenter fra Rysensteen Gymnasium
2018**